

S A F A

**Suomen
Arkkitehtiliiton
vuosi
2020
tiiviisti**

”

Viime vuosikymmenen aikana on ollut havaittavissa toiminnallisesti heikompilaatuisia asuntoja. Muun muassa tiukentuneet porrashuoneiden syöttötehokkuusvaatimukset ovat tuottaneet mitoitukseltaan ahtaita ja hanka-lasti kalustettavia asuntoja. Syventyneet rakennusrungot ovat johtaneet jopa ikkunattomiin tiloihin. Tänä keväänä vallinnut poikkeustila on nostanut esiin asuntojen joustavuuden merkityksen.

– pj. Henna Helander, SAFAn kannanotto
Asuntorakentamisen laatu heikentynyt –
SAFA esittää yhteisiä asuntojen laadun
arviointimenetelmiä 18.8.2020

Asuntopohja on osoitteesta Raisioentie 4–8, ja julkaistu Jyrki Tarpion
Kestäviä kaksioita kestävässä kerrostaloissa -artikkelin yhteydessä, au 5 / 2020.

Asumisen vuosi 2020

**Saimme ilahduttavan
paljon yhteydenottoja ja
arkkitehteja kutsuttiin
puhumaan radioon
ja televisioon.**

Viime vuosi oli monin tavoin poikkeava. Digitaalinen loikka tehtiin pakon sanelemana. Sosiaalinen eristäytyminen muokkasi mieltämme ja tapojamme käyttää elinympäristöä.

Vuosi 2020 oli myös SAFAn asumisen teemavuosi. Ajankohtaisempaa aihetta tuskin olisi voinut keksiä. Kodeistamme tuli hermokeskuksia, joissa teimme työtä, vietimme vapaa-aikaa, kävimme kauppa, lapsemme koulua ja siinä kaiken keskellä harrastimme. Asuinympäristön merkitys kasvoi.

SAFAn asumisen työryhmä teki alkusyksystä kannanoton, joka sai paljon huomiota. Saimme ilahduttavan paljon yhteydenottoja ja arkkitehteja kutsuttiin puhumaan radioon ja televisioon sekä haastateltiin lehdistä ikkunattomista asunnoista ja asumisen laadun merkityksestä. Kannanotomme innoittamina Ympäristöministeriö (YM), Rakenustieto (RT) ja Asumisen kehittämisrahasto (ARA) lähtivät kehittämään asumisen laadun mittaristoa yhdessä yliopistojen, VTT:n ja SAFAn kanssa.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) uudistus etenee hieman odotettua hitaammin. Vahvimaksi muutosvoimaksi normien purkamisen oheen on noussut ilmastonmuutokseen reagoiminen, mikä on tärkeää. Vähemmälle keskustelulle on sen sijaan jäänyt se, minkälaista elinympäristöä lainsäädännöllä pyritään aikaansaamaan ja millaisia muutoksia korjaamisen uusi pykälistö aiheuttaa rakennusperinnölle.

SAFalla on edustaja maankäyttö- ja rakennuslain rakentamisen jaostossa ja liiton MRL-työryhmä seuraa lainvalmistelua lähietäisyydeltä.

Valtion arkkitehtuuripoliittinen ohjelma 2020 saatiin valmiiksi vuoden lopulla. Myös opetus- ja kulttuuriministeriön vetämän APOLI-ohjelman työryhmään kuului SAFA-arkkitehteja.

Linjapaperien laatiminen yhteikunnallisesti tärkeistä teemoista on aloitettu: ensimmäisenä valmistui kestävän rakentamisen linjapaperi. Olemme myös järjestäneet lukuisia virtuaaliseminaareja eri aihepiireistä.

Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon voittanut Olympiastadionin korjaus nousi uutisaiheeksi valtakunnallisissa viestimissä; yhteinen rakennusperintömme ja arkkitehtuuri selvästi kiinnostavat.

Arkkitehteilla on suuri merkitys tämän hetken isoissa kysymyksissä: kaupungistuminen ja hiiptuvien alueiden elinvoima, segregatio, ilmastomuutos, korjausrakentaminen ja korjausvelka, asumisen ja elämisen laatu, muuttuvat tarpeet.

Yhteiskunnallisen keskustelun kautta, näkymällä julkisuudessa, ministeriöissä ja poliitikkojen luona, seminaareissa ja tilaisuuksissa, meitä kuunnellaan ja työmme saa myös lainsäädännöllistä tukea. Siksi SAFA tekeekin vahvaa vaikuttamistyötä jäsenistönsä ja rakennetun ympäristön puolesta.

Kiitän teitä satoja arkkitehteja eri puolilla Suomea tehdessänne työtänne paremman elinympäristön ja hyvän arkkitehtuurin edistämiseksi!

Henna Helander
puheenjohtaja, SAFA

Mikael Linden

Helsingin Olympiastadionin peruskorjaus sai Arkkitehtuurin Finlandian

SAFA NÄKYI

Olympiastadion torneineen on Helsingin tunnetuimpia maamerkkejä. Arkkitehtitoimisto K2S:n ja Arkkitehdit NRT:n suunnittelema urakka sisälsi säilytetyn stadionkokonaisuuden korjauksen lisäksi monikäyttöiset laajennusosat sekä kaarrekatsomoiden kattamisen.

Vuoden 2020 voittajan valitsi muusikko, näyttelijä **Paula Vesala**. Peruskorjauksen pääsuunnittelijoina toimivat arkkitehdit **Kimmo Lintula** (K2S) ja **Kari Raimoranta** (Arkkitehdit NRT Oy).

Ehdolla palkinnon saajiksi olivat myös K-Kampus Helsingin Kalasatamassa, Kotkan Toritalo ja Aalto-yliopiston uusi kampusrakennus Otaniemessä.

Koronavuoden palkinnot jaettiin virtuaalitapahtumassa, SAFAn toimistolle rakennustussa studiossa.

”

Petteri Kari

Tämä kansallinen monumentti ei ole vain katseltava patsas. Sen seinien sisällä tapahtuu niitä elämämme erityisiä hetkiä: kohokohtia, sitkeää harjoittelua, pettymyksiä, hikeä, hurmosta, voittoja ja häviöitä. Monenkirjavan käyttäjäjoukon – siis meidän kaikkien – tarpeita on pyritty ottamaan huomioon, mutta vanhan rakennuksen ehdoilla,”

– Paula Vesala perustelee palkinnon saajan valintaa

Kari Raimoranta, Paula Vesala ja Kimmo Lintula. Kuva: Petteri Kari.

Anders Portman

Purjeentekijänkujan talot Lauttasaarella on yksi Kehittyvä kerrostalo -hankkeen kohteista.

”Helsingillä on kunnianhimoiset tavoitteet asuntotuotannon määrän suhteen, mutta samalla on tärkeää kiinnittää huomiota asumisen laatuun.”

– Riikka Karjalainen

”Kaupunkitilojen, kaupunkitoimintojen ja -yhteisöjen kehittämistarpeet menevät usein ristiin, ja niiden yhteen sovittamiseen tarvitaan arkkitehteja, joilla on taito käsitellä kaupunkikudoksen kokonaisuutta.”

– Leo Kosonen

Petteri Kari

SAFA-palkinnon saajat: Riikka Karjalainen, Ulla Vahtera ja Kimmo Kuisma.

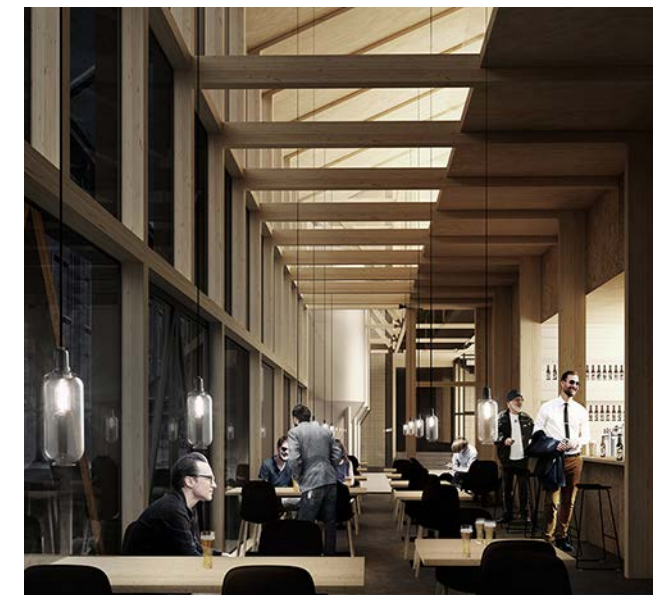
Otto Iivari Meurman -palkinnon sai Leo Kosonen.

Palkintoja ropisi Kehittyvä kerrostalo -ohjelmalle, Lassi Luotoselle ja Leo Kososelle

S AFA-palkinnon sai vuonna 2009 perustettu Helsingin kaupungin **Kehittyvä kerrostalo -ohjelma**, joka on ainutlaatuinen asumisen laadun kehittämishanke Suomessa. Asumisen teemavuonna SAFA halusi palkita hankkeen, joka parantaa kaupunkiasumista uusilla tavoilla.

Otto-Iivari Meurman -palkinnon poki kuopiolainen yliarkkitehti **Leo Kosonen**, joka on pitkällä urallaan yhdistänyt käytännön kaupunkisuunnittelutyön ja kansainvälisestäkin arvostetun kaupunkisuunnittelun teorian kehittämisen.

Wuorio-palkinnon sai Aalto-yliopiston Arkkitehtuurin laitokselta valmistunut **Lassi Luotonen** diplomitöstä Puurakenteinen pienpanimo – uudisrakennus Ruosniemen panimolle.

Havainnekuvia Ruosniemen panimon ravintolasta (yllä) ja myymälästä. Kuvat: Lassi Luotonen.

”

Kaupunkikuvaan sopivia pienteollisuusrakennuksia ei juuri ole viime aikoina suunniteltu.”

– Lassi Luotonen

Petteri Kari

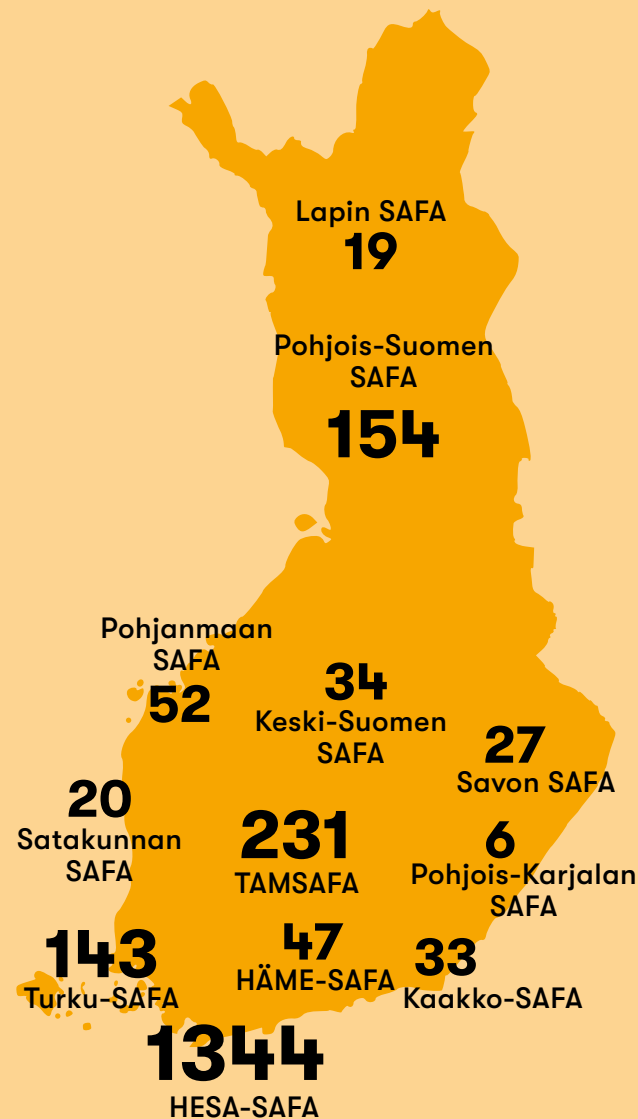
Wuorio-palkinnon sai Lassi Luotonen.

Vuosi 2020 numeroina

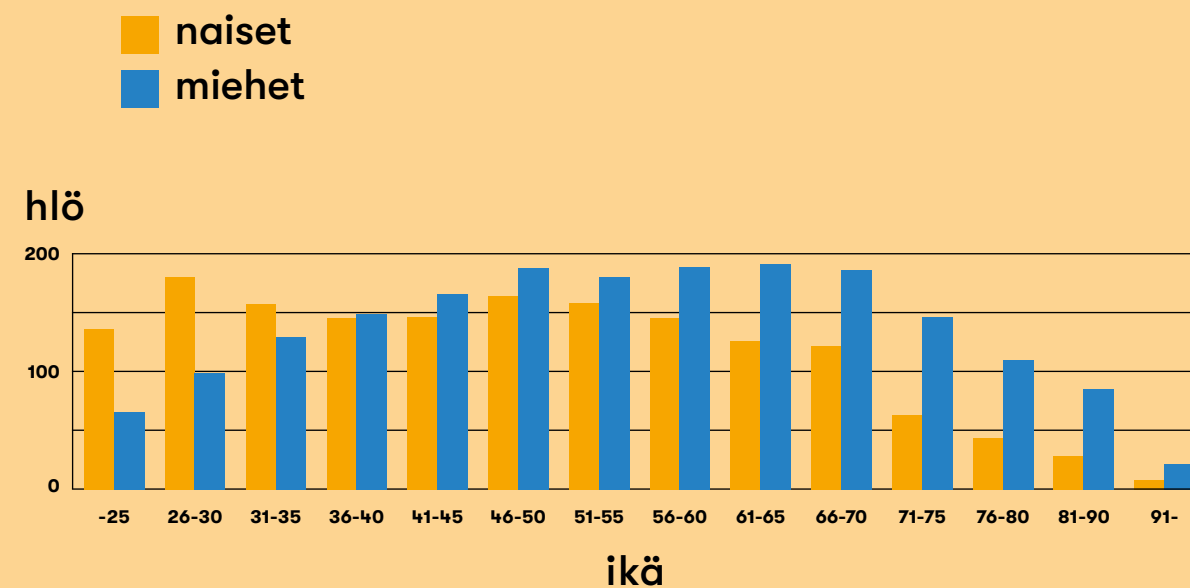
Jäsenet

Vuoden 2020 SAFAssa oli yhteensä **3697** jäsentä.

SAFAssa toimi **13** alaosastoa ja **6** paikallisosastoa.

SAFAn jäsenten ikäjakauma

Toiminta

SAFA järjesti **35** tapahtumaa ja **17** koulutuspäivää. Koulutuksiin osallistui yli **600** jäsentä.

SAFAn mentorointipilottiin osallistui **20** aktori-mentoriparia.

SAFA oli mukana järjestämässä **18** arkkitehtuurikilpailua.

SAFA antoi **18** lausuntoa.

Viestintä

SAFA julkaisi **24** printtijulkaisua ja **66** uutiskirjettä.

SAFAn julkaisujen ilmoitustuotot olivat yhteensä **427 500 €**.

ARK
levikki **3796**

AU
levikki **3929**

 SAFAn Facebook -sivulla **3175** seuraajaa

 SAFAn ja Arkkitehti-lehden Instagram-tileillä yhteensä **4787** seuraajaa

 SAFAn au:n ja Arkkitehti-lehden Twitter-tileillä yhteensä **2773** seuraajaa.

Vuoden 2020 teemana asuminen ja eläminen

SAFAn teema toimintavuonna oli Asuminen ja eläminen. Asumisen teemavuonna haluttiin nostaa keskusteluun arkkitehtuurin mahdollisuudet parantaa elämän laatua arjessa.

Asuntojen rakentaminen on ollut viime vuosikymmenenä vilkasta erityisesti kasvukeskuksissa, mutta volyymin huolimatta asunnot ovat yksipuolistuneet.

Asumisen työryhmä valmisteli hallitukselle asumista koskevan kannanoton, joka saavutti laajasti

julkisuutta. Sen seurauksena SAFAA on pyydetty mukaan muun muassa asuntojen laatukriteerien valmisteluun sekä järjestämään asumista koskevia tilaisuuksia. Asuminen näkyi läpi vuoden myös Arkkitehtiuutisissa ja SAFAn blogissa.

”Arkkitehtiliiton mukaan nykyinen kehitys on seurausta siitä, että rakennusyhtiöt haluavat rakentaa mahdollisimman paljon asuntoja samojen ulkoseinien sisälle. Pienten asuntojen rakentaminen ei kuitenkaan ole kohentanut kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa.”

– Helsingin Sanomat, 19.8.2020
SAFAn asumisen kannanotosta

Tanja Palmunen

”Poliittinen päättäjä, jos luet tämän: vaadin asuntoja ja asuinympäristöjä, jotka tulevana muutosten vuosina pelastavat ihmishenkiä. Ja rakennuttaja: muista että tuotantosi on täällä pitkään sinun aikasi jälkeen.”

– Katja Maununaho, au 4 / 2020

Kuvassa SAFAn liittovaltuuston jäsenet Tieteiden talon edustalla.

Paula Huotelin

Maankäyttö- ja rakennuslain ohjattava kohti resurssiviisasta ja vähähiilistä rakentamista

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus on käynnissä. SAFA pitää rakentamisen ohjauksen ensisijaisena tavoitteena mahdollistaa kaunis, viihtyisä, terveellinen ja turvallinen ympäristö asukkaille. Kestävä ja laadukas elinympäristö varmistetaan kuntavetoisella kaavoitus- ja lupajärjestelmällä. Pysyvän rakentamisen elinkaaren tulee olla vähintään 100 vuotta, ja rakennusten hyvään hoitoon ja ylläpitoon pitää ohjata ja kannustaa.

SAFAn uudistettua strategiaa ryhdyttiin jalkautamaan valmistelemalla linjapapereita liiton kannalta keskeisistä teemoista. Ensimmäisen linjapaperin, *Kohti kestävää rakennettua ympäristöä*, aiheena oli ilmastonmuutos ja se saatiin valmiiksi vuoden lopussa.

Rakennuskanta on hiili-varastomme, josta on pidettävä huolta

Suojellut rakennukset ovat yhteistä kulttuurista pääomaamme

Tavoitteena ihmislähtöinen, laadukas ja ekologisesti kestävä elinympäristö

Kaavoitus- ja rakennuslupaprosessi on eri vaiheista koostuva kokonaisuus

”

Nyt kun myös maankäyttö- ja rakennuslaki on avattu, olisi hyvä hetki päivittää, miten normiohjausta säätämällä saataisiin entistä paremmat edellytykset laadukkaalle tulevaisuuden asuntosuunnittelulle ja asuinalueiden kehittämiseksi.”

– Matti Vatiola, au 9 / 2021

Tapahtumia, elokuvia ja kävelykierroksia

SAFAn ala- ja paikallisosastot järjestivät vuoden 2020 aikana yhteensä **22** tilaisuutta, tapahtumaa tai muuta hanketta, joko etäyhteyksin tai normaalina tapahtumana. Vaikka osa jo myönnettyistä avustuksista jouduttiin palauttamaan koronapandemian aiheuttaman peruuttamisen vuoksi, tapahtumia saatiin lopulta aikaiseksi mukava määrä.

1 Kansainvälistä arkkitehtuurin päivää vietettiin Oulussa Aalto -miksi rakentaa tavallista kun voi luoda paratiisin -elokuvan parissa.

2 Pohjois-Suomen SAFA toteutti kolme kaikille avointa kulttuuriympäristökävelyä Vaalan maisemissa.

3 TAMSATAFAn ideoi arkkitehtuuripoliittisen ohjelman sisältöä yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Kuvassa kaupunkikävely Tampellan alueella.

4 Pohjois-Suomen SAFA järjesti yhteistyössä Bryggman-instituutin kanssa arkkitehti Erik Bryggmanin arkkitehtuuria esittelevän näyttelyn Oulun yliopistolla. Kuvassa Casa Haartman Naantalissa.

5 Open House Helsinki -tapahtumassa kierrettiin muun muassa Kalasatamassa.

Pandemia tuli ja muutti kaiken

Poikkeusvuonna 2020 SAFA jatkoi tavalliseen tapaan tapahtumien ja koulutusten järjestämistä – ja kuitenkin kaikki oli yhtäkkiä muuttunut.

SAFAn toimiston henkilökunta siirtyi tekemään etätöitä kotoa käsin, ja kokouksia ryhdyttiin pitämään videoyhteyden välityksellä.

SAFAn toimisto muuntui täysiveriseksi etätapahtumastudioksi, kun lokakuun alussa järjestettiin Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon julkistamistilaisuus. Samaan tilaisuuteen oli keväällä peruttujen Arkkitehtipäivien vuoksi siirtynyt myös SAFA-, Otto-livari Meurman- ja Wuorio-palkinnon jaka-

minen. Vuoden mittaan järjestettiin myös **13** muuta tilaisuutta tai tapahtumaa etänä.

SAFA ja Arkkitehtitoimistojen liitto (ATL) kartoittivat pandemian vaikutuksia alaan vuoden aikana kahteen otteeseen.

Syksyllä kyselyyn vastanneista työnantajista **17** % oli joutunut irtisanomaan tai lomauttamaan työntekijöitä pandemian aikana – toisaalta **20** % työnantajista oli palkannut kesän jälkeen lisää työvoimaa. Hankkeita oli jonkin verran viivästynyt tai laitettu jäihin. Palkansaajista yli **60** % vastanneista ilmoitti, ettei korona ollut vaikuttanut työhön lainkaan.

”Kertoilen käytännön asioista. Tuntuu oudolta. Yleensä tapahtumissa huolehdin siitä, että joku muu on lavalla sanomassa ne oikeat asiat.”

– projektikoordinaattori Pipsa Penttinen
6 / 2020 numerossa kokemuksistaan etätapahtuman järjestämisessä ensimmäisenä koronakeväänä.

“Lokakuun lopussa työntekijöistä lähes 85 % (90 vastaajaa) uskoi työtilanteensa pysyvän edelleen vuoden 2021 alkupuolella erinomaisena tai hyvänä”

Paula Vesala pitää puheita SAFAn toimistolla, joka muuttui tapahtumastudioksi kun Arkkitehtuurin Finlandia julkistettiin virtuaalisesti.

Petteri Kari

Sara Hildénin taidemuseon kilpailu keräsi 472 ehdotusta

Vuonna 2020 järjestettiin neljä yleistä arkkitehtuurikilpailua, kahdeksan kutsukilpailua ja yksi opiskelijakilpailu. Lisäksi järjestettiin kaksi tontinluovutuskilpailua ja kaksi kilpailullista neuvottelumenettelyä. Yleisiin arkkitehtuurikilpailuihin jätettiin yhteensä **748** ehdotusta.

Suurimman ehdotusmäärän sai Sara Hildénin taidemuseon kilpailu, johon saapui **472** ehdotusta.

Vuoden aikana laadittiin arkkitehtuurikilpailujen kestävyyskriteerit yhteistyössä EKO-SAFAn kanssa. Kriteerejä pilotoidaan käytännössä vuoden 2021 aikana.

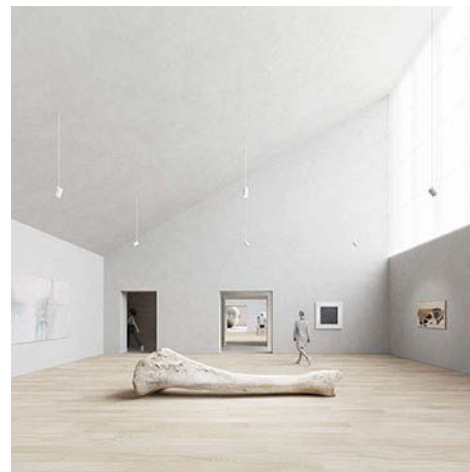

Sara Hildénin taidemuseon kilpailun voitti Janne Hovin ehdotus Lumen Valo.

”

“Lumen Valo” kasvaa kokonaisvaltaiseksi teokseksi. Se jättää tilaa pääkonttorin edustalle ja sen fasadeille. Ulkoinen hahmo kasvaa sisältä jäsentyen tilallisesti rikkaaksi kompositioksi ilman irrallisia tehokeinoja tai aiheita.”

– Tuomariston arvostelupöytäkirja

Mentorointipilotti sai lämpimän vastaanoton

SAFA järjesti katsausvuonna ensimmäistä kertaa mentorointiohjelman jäsenilleen. Pilottiin osallistui **21** kehityshaluista aktori-mentoriparia ympäri Suomen. Syyskuusta toukokuuhun kestäneen ohjelman aikana parit kävivät keskusteluja kahdenkeskisissä tapaamisissaan, ja lisäksi järjestettiin kolme SAFAn yhteistä keskustelutilaisuutta.

Palautteen perusteella mentorointiohjelma sai lämpimän vastaanoton, ja ohjelma onkin saamassa jatkoa. Pysy kuulolla!

”

Rooliani arkkitehtina ja urapolkua on tullut useaan otteeseen aktiivisesti mietittyä ja valinnat eivät ole johtaneet ihan perinteisintä toimistopolkua pitkin.”

– mentori Mikko Siitonen SAFAn blogissa

Ville Vappula

Omia prioriteettejaan, haaveitaan ja kasvuaan on helpompi pohtia, kun kysymysten ja valintojen äärellä ei ole yksin.

– aktori Erno Laakso SAFAn blogissa

”

On oleellista, että kansainvälinen, yleinen arkkitehtuurikilpailu järjestetään ennen investorivetoista konsepti- ja suunnittelukilpailua. Näin kansallismaisemamme saa ainakin arvoisensa mahdollisuuden.

Arkkitehtuuri- ja designmuseon rakennukselle tulee antaa itsenäinen ja vahva asema Eteläsataman kehittämisessä. Museo ei saa jäädä kiinteistökehittämisen jalkoihin.”

– pj. Henna Helander, SAFAn kannanotto
Eteläranta ansaitsee yleisen arkkitehtuurikilpailun uudesta museosta, 31.3.

SAFA

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry
Malminkatu 30, 00100 Helsinki
09 5844 48, safa@safa.fi
www.safa.fi